

**การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการ
การบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**

**Internal Supervision Management of School Administrators
Affecting Administrative Process and Management in Econdary Schools of
Nakhon Sawan Province, Uuder the Secondary Ducational Service, Area Office
Nakhon Sawan 42**

บัญชา รัตนโสภา Bancha Rattanasopa

ทศพล ธีมะพร Tosapon Teekaporn

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ , มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chaopraya University

Bancha.rattanasopa@gmail.com

Haripunchai Review 05/09/2023

Haripunchai Review 26/12/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการ 2) ระดับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษา และ4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 42 รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 327 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าตรงเชิงเนื้อหามากกว่า 0.8 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .953 วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1.ระดับการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.ระดับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.สมการพยากรณ์การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการ คือ การอำนวยการ (X_6) และการประเมินสภาพปัญหา (X_1) โดยการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพ โดยรวมได้ร้อยละ 74.3 ($R^2 = 0.743$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การบริหารการนิเทศภายใน, กระบวนการบริหารและการจัดการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.

Abstract

The purposes of this research were 1) to explore the level of internal supervision of school administrators affecting the administration and management process, 2) to examine the level of administration of school administrators affecting the administration and management process, 3) to study the relationship between internal supervision management of school administrators, and 4) to make the forecasting equation for internal supervision management of school administrators effecting administration and management process of secondary schools under Secondary Educational Service Office 42. This study was a survey research and the samples were 327 school administrators and teachers in the academic year 2019. The tools were questionnaires with a content validity value of more than 0.8 and a reliability value for the whole document equal to .953. Data were analyzed by percentage, mean, and standard deviation. Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that :

1. The level of internal supervision management of school administrators that affected the administration and management process, it was found that overall was at a high level.

2. The administrative level of school administrators that affected the administration and management process. It was found that overall was at a high level.

3. Internal supervision management of school administrators that affected the administration and management processes of the school. There was a positive relationship with statistical significance at the .05 level.

4. The equation for predicting the internal supervision management of school administrators that affected the administration and management process was administrative division (X_6) and problem assessment (X_1) by the internal supervision management of administrators can predict effectiveness Overall, the score was 74.3 percent ($R^2 = 0.743$), with statistical significance at the .01 level.

Key words: Internal Supervision Management, Administrative Process, Management, Secondary Educational Service Area Office.

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554 : 1) ดังนั้นคุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระใน

การบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 42 เป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนสามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมายจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ตามตัวบ่งชี้ ดังนี้ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้สถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดการพัฒนาตนเองในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการนิเทศเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้นิเทศให้การช่วยเหลือ แนะนำแก่ผู้รับการนิเทศโดยการใช้สื่อเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2533 : 4) ซึ่งจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายใน เพื่อให้เข้าใจแนวทางและวิธีการพัฒนา และกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งช่วยให้ครูพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเอง เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ (เสนห์ กรแก้ว 2552 : 8)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหาร

การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับคุณภาพมาตรฐานด้านการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษา การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำนวน 2,100 คน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2,211 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทำการวิจัยจำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของแฮร์ริส (Harris, 1985) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scale) จำนวน 6 ด้าน ๆ ละ 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 24 ข้อ ดังนี้ 1. การประเมินสภาพการทำงาน 2. การจัดลำดับความสำคัญของงาน 3. การออกแบบวิธีการทำงาน 4. การจัดสรรทรัพยากร 5. การประสานงาน 6. การอำนวยความสะดวก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยพัฒนาแบบสอบถามมาจากการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพกระบวนการบริหารและการจัดการทั้งสิ้น 38 ข้อ ดังนี้ 1. มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3. ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 4. พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และ 6. จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดค่าแต่ละระดับไว้ดังนี้ 5 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง อยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง อยู่ในระดัมน้อย และ 1 หมายถึง อยู่ในระดัมน้อยที่สุด ในการพิจารณาและตรวจสอบเครื่องมือมีค่าตรงเชิงเนื้อหามากกว่า 0.8 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .953

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามตารางดังนี้

การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การประเมินสภาพปัญหา	3.56	0.70	มาก
2. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	3.75	0.59	มาก
3. การการออกแบบวิธีการทำงาน	3.73	0.61	มาก
4. การการจัดสรรทรัพยากร	3.71	0.60	มาก
5. การประสานงาน	3.83	0.50	มาก
6. การอำนวยการ	3.84	0.52	มาก
รวมเฉลี่ย	3.74	0.54	มาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ระดับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามตารางดังนี้

ด้านการบริหาร จัดการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
------------------------------------	-----------	------	-------

1. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา	3.85	0.60	มาก
2. ระบบบริหารการจัดการคุณภาพสถานศึกษา	3.90	0.55	มาก
3. การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	3.94	0.46	มาก
4. การพัฒนาครูและบุคลากรทางวิชาชีพ	3.90	0.49	มาก
5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	3.95	0.48	มาก
6. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารและการจัดการเรียนรู้	3.92	0.42	มาก
รวมเฉลี่ย	3.91	0.42	มาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($r = 0.862$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยการในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับคณะครูโดยมีการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดระเบียบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างสมการพยากรณ์ที่เกิดจากการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ตามตารางดังนี้

ตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)	<i>B</i>	<i>Beta</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ค่าคงที่ (Constant)	1.27		14.16**	.000
การอำนวยการ (X_6)	0.58	0.71	18.86**	.000

การประเมินสภาพปัญหา (X_1)	0.12	0.20	5.30**	.000
R = .862 R square = .743 Adjusted R square = .741 F = 467.51				

**p < .01

จากตารางพบว่า การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า ตัวแปรการอำนวยการ (X_6) และการประเมินสภาพปัญหา (X_1) ที่ร่วมกันทำนายผลด้านการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ตัว สามารถอธิบายการผันแปรของผลด้านการบริหารและการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ได้ร้อยละ 74.3 ($R^2 = 0.743$) สามารถเขียนสมการในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.25 + 0.58X_6 + 0.12X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\hat{Z} = 0.71Z_6 + 0.20Z_1$$

อภิปรายผล

ผลสรุปการวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

อภิปรายผลข้อที่ 1 ระดับการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า การให้ความสำคัญของผู้บริหารและเขตพื้นที่การศึกษาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของบทบาทการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาภิณี ปันก้อน (2561) พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสรา กังสังข์ (2561) พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษิตา จันทรสิงค์โทและสุบัน มุขธระโกษา (2560) พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหาร

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา นาผลและชานนท์ เศรษฐแสงศรี (2560) พบว่า สภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ศิริพัฒน์กุล (2558) พบว่า บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยภาพรวมอยู่ระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุมพร จำปา (2548) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม พบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ทั้งโดยภาพรวมและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลข้อที่ 2 ระดับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารและคณะครูยังมีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์หรือแผนงานโครงการที่สนับสนุนให้แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษابرรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษายังเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาร่วมบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง มีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทำให้ประสิทธิผลด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษามีผลลัพธ์และคุณภาพการจัดการศึกษาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิศรา อรุณกิตติพร , ธนวิน ทองแพง และพงศ์เทพ จิระโน (2562) พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของครองศักดิ์ แยมประยูร, สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ และพัชรา วาณิชวสิน (2561) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยด้านภาวะผู้นำมีประสิทธิผลในระดับสูงสุดสอดคล้องกับงานวิจัยของทินกฤต ชัยสุวรรณ, ไตรรัตน์ ยืน

ยง, ศรุดา ชัยสุวรรณและคณะ (2561) พบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุรภัทร ประทุม (2559) พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($r = 0.862$) และสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับคณะครูโดยมีการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดระเบียบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะมีการกำหนดทรัพยากรให้แก่บุคลากรหรือโครงการตามความต้องการที่กำหนดไว้ จัดแบ่งทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่างบุคลากรหรือโครงการให้ทั่วถึงแก่คณะครูทุกคนมีการเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์และบุคลากรที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการนิเทศภายใน มีการเขียนโครงการหรือแผนปฏิบัติการนิเทศของโรงเรียนตามที่คิดตอบแบบไว้ และจัดระบบของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสังเวียน พิลานันท์ (2559) พบว่า การนิเทศภายในโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการกระบวนการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับเรื่องกิตติ วัชรุม, จ่านง วังชาชม และวนิดา หงส์มณีรัตน์ (2555) พบว่า การดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโดยภาพรวมสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับเพชร กิตติศรี วรพันธ์, วาโร เพ็งสวัสดิ์ และชาญวิทย์ หาญรินทร์(2554) พบว่า การนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลข้อที่ 4 การสร้างสมการพยากรณ์ที่เกิดการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ 2 ตัวแปร คือ การอำนวยความสะดวก (X₆) และการประเมินสภาพปัญหา (X₁) ที่ร่วมกันทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้อง

กับสมมติฐานที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะมีกระบวนการแนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบกฎระเบียบ และกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ให้ซึ่งสามารถตัดสินใจเลือกได้หลายทางเลือก นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังได้มีการกำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในของสถานศึกษาไว้ในโครงการอย่างชัดเจน รวมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของวิธีการที่เสนอให้ไว้เป็นทางเลือกในการนิเทศภายใน กำหนดจุดประสงค์การนิเทศแต่ละเรื่องไว้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมทำให้คณะครูภายในสถานศึกษาดำเนินการปฏิบัติได้สอดคล้องกับแนวทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของวรศรา อรุณกิตติพร, ธนวิน ทองแพง และพงศ์เทพ จิระโร (2562) พบว่า มีปัจจัยเป็นตัวแปรทำนายที่ดีที่สุดเรียงตามลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านลักษณะสภาพแวดล้อม ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะของบุคคล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของทั้ง 4 ปัจจัยเท่ากับ .72 และสามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดได้ร้อยละ 51.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิรี เกษบรรจง (2556) พบว่า ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียน คือ ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานด้านการสื่อสาร ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม ด้านภาวะผู้นำด้านการปฏิสัมพันธ์และอิทธิพล และด้านแรงจูงใจ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 59.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ทำให้สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา ระบบบริหารจัดการสถานศึกษา การพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาครูและบุคลากรทางวิชาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการบริหารและการจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการออกแบบวิธีการทำงานการจัดสรรทรัพยากรและตัวแปร การประสานงาน และกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ดังแผนภาพสรุปดังนี้

ภาพที่ 1 ความรู้จากการวิจัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับตัวแปรพยากรณ์บางตัวที่ไม่สามารถพยากรณ์การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 พบว่า ตัวแปรการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา(X_2) การออกแบบวิธีการทำงาน(X_3) การจัดสรรทรัพยากร(X_4) และตัวแปรการประสานงาน(X_5) ไม่สามารถพยากรณ์ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาได้อาจเนื่องมาจากตัวแปรพยากรณ์บางตัวมีความสัมพันธ์กันเองสูงกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของการนิเทศภายในสถานศึกษากับผลจาก

กระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา(X_2) และการออกแบบวิธีการทำงาน(X_3) มีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูง ($r=.863$) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังกล่าวมีค่าสูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา(X_2) กับผลจากกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ($r = .680$) และการออกแบบวิธีการทำงาน(X_3) กับผลจากกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษา ($r=.789$) จึงทำให้ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงกว่า 0.75 ไม่สามารถเข้าสมการพยากรณ์ผลด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันเองสูงหรือที่เรียกว่า Collinearity ซึ่งส่งผลให้ตัวแปรทั้ง 4 ตัวที่กล่าวข้างต้นไม่สามารถพยากรณ์ผลจากกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาได้หรือส่งผลให้เครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยตรงข้ามกับที่ควรจะเป็นได้ ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้จึงจำเป็นต้องลดปัญหาความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรพยากรณ์โดยจะต้องให้คำนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวให้ชัดเจนและนำมาเขียนเป็นข้อคำถามให้มีความเป็นอิสระจากกันมากที่สุดเพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอาจส่งผลทำให้ผลงานวิจัยเกิดความไม่สมบูรณ์ขึ้นได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษาในด้านการอำนวยการและการประเมินสภาพปัญหาในการบริหารงานนิเทศภายในสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน รวมถึงมีการกำหนดระเบียบหรือแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ และเพื่อส่งผลให้การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษามากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรศึกษาปัญหา ปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการนิเทศภายในของผู้บริหารที่อาจส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการสถานศึกษา และหาแนวทางป้องกัน แก้ไขและพัฒนาเพื่อลดหรือกำจัดอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นต่อการบริหารนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการนิเทศภายใน

2.ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำผลที่ได้มา

เปรียบเทียบและหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มยกระดับให้ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ทั้ง 3 ด้านคือ คุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

References

- กรวิรี เกษบรรจง (2556). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 5(2), 56-68.
- ครองศักดิ์ แยมประยูร, สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ และพัชรา วาณิชวสิน (2561). ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาตามเกณฑ์ของรางวัลคุณภาพแห่งชาติมัลคอล์ม บอลดริจ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*. 12(3), 312-328.
- จตุรภัทร ประทุม(2559). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมพร จำปา (2548). *การนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทินกฤต ชัยสุวรรณ, ไตรรัตน์ ยืนยง. ศรีดา ชัยสุวรรณและคณะ (2561). ประสิทธิผลของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารวิจัยวิทยาลัยนครราชสีมา*. 13(2), 35-45.
- บุษิตา จันทรสิงค์โทและสุบัน มุขธระโกษา (2560). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ครั้งที่ 4*, 73-80.

- ปนัดดา ศิริพัฒนกุล. (2558). การศึกษาบทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เพชร กิตติศรีวิรัตน์ วาโร เฟิงส์สวัสดิ์ และชาญวิทย์ หาญรินทร์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 1(2), 77-82.
- เรืองกิตติ วัชชุม จ่านอง วังชาชม และดร.วนิดา หงส์มณีรัตน์ (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 1(3), 41-48.
- วรศรา อรุณกิตติพร, ธนวิน ทองแพง และพงศ์เทพ จิระโน (2562). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ. 14(1), 139-149.
- เสน่ห์ กรแก้ว. (2542). การนิเทศแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มโรงเรียนไม้ตะเคียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สังเวียน พิลานันท์ (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในกับประสิทธิผลการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สุชาธิณี ปั่นก้อน. (2561). การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วารสารวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 13 (2), 212-223.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2533). ชุดอบรมศึกษานิเทศก์ เล่ม 1. การศึกษานิเทศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อภิสร่า กังสังข์. (2561). *บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา*. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Harris B.M. (1985). *Supervisory Behavior in Education*. Englewood Cliffs. N J : Prentice - Hall. Heinich.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), pp. 607-610.